

Moderniserte klassikere

Fremmedspråksenteret

Hva forbinder du med ord som «rød», «skog», «ulv» og «bestemor»? Du vil kanskje få assosiasjoner til det klassiske eventyret om Rødhette og ulven. Men hva skjer om vi legger til ord som «nærsynthet», «sukkertøy», «chorizo», «Manhattan» og/eller «vegetarianer»? I spalten *Lesehjørnet* ønsker vi for fremmedspråkene å redegjøre for moderne versjoner av den gode, gamle klassikeren «Rødhette og ulven».

Lesekompetanse defineres i *Rammeverk for grunnleggende ferdigheter* blant annet som det «å kunne forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i innholdet i tekster», og begrepet tekster beskrives videre som «alt som kan leses i ulike medier, ikke bare ord, men også illustrasjoner, symboler eller andre uttrykksmåter». Å ta utgangspunkt i historier som er kjent for de fleste og som i tillegg har utstrakt bruk av illustrasjoner,

begge deler typisk for eventyrsgangeren, vil forenkle elevenes tilgang til tekstene. Utover dette finnes det flere fritt tilgjengelige filmatiseringer av både klassikere og adaptasjoner/gjengivelser som kan tjene som et fint supplement. Se også artikkelen *Billedbøker – veien inn i språket* (Communicare 2015).

De moderne eventyrversjonene som vi her henviser til, er forfriskende utgaver av originalhistorien der hovedrollefigurene gjerne endrer karakter for å være mer i samsvar med dagens samfunn. Slik kan vi i de nye eventyrene møte på en modig/gretten Rødhette, en besluttsom bestemor og/eller en naiv ulv.

Det å bringe inn moderne versjoner av klassiske eventyr kan åpne for en rekke læringsaktiviteter der elevene også får utløp for sin kreativitet. Man kan eksempelvis lage og arrangere et leseteater¹,

«fryse» en situasjon/sekvens fra det leste² eller finne bilders rekkefølge under eller etter lesingen³ (se Fremmedspråksenterets ressurs *Metodiske tips for leseferdigheten* for flere ideer til læringsaktiviteter). På høyere nivåer kan man gå mer i dybden når det gjelder versjonenes likheter og ulikheter (f.eks. ved hjelp av *Venndiagram*⁴), drøfte bruk av metaforer, samtale om karakterenes endrede personlighet og eventuelt diskutere på hvilken måte tekstene representerer noe mer «moderne».

I det følgende presenterer vi enkelte nyere versjoner av «Rødhette og ulven» for flere språk og trinn/nivåer (med henvisning til *Felles rammeverk for språk*⁵). Disse utgjør et fint lite knippe tekster som er verdt å lese for elever så vel som lærere i engelsk- og fremmedspråkkopplæringen. Og snipp, snapp, snute – er eventyret egentlig ute?

Lo que no vio Caperucita Roja (2013) – egnet for nivå A2/B1

Edelvives

Mar Ferrero (tekst og illustrasjoner)

Boken er blant annet oversatt til **fransk, katalansk og portugisisk**.

Dette eventyret viser en ærlig og snill ulv som bare vil hjelpe en litt klønete og distré Rødhette, men som likevel må bekjempe det stereotype bildet eventyrene formidler om rovdyret ulv. Et annet fornyet trekk i denne versjonen er at ulven, Rødhette, dyrene i skogen og bestemor forteller i første person om hvordan de opplevde den aktuelle dagen i skogen. Boka tar vare på nok trekk fra det opprinnelige eventyret til at elevene vil kjenne seg igjen i fortellingen, men slutten overrasker både små og store.

Caperucita en Manhattan (56. utgave 2017) – egnet for språknivå B2/C1

Ediciones Siruela

Carmen Martín Gaité (tekst og illustrasjoner)

Romanen er oversatt til mange språk, blant annet **engelsk, fransk, norsk, russisk og tysk**.

Fortellingen som helhet er en fin metafor på kvinners kraft og deres jakt på suksess, i denne boken representert ved den ti år gamle jenta Sara Allen. Bestemoren i denne historien, en gammel Broadway stjerne, er langt ifra av å være en vergeløs dame. Og ulven, Mister Edgar Woolf, er en rik, berømt og ensom mann som ikke er interessert i personen Sara, men derimot i oppskriften til den gode jordbærkaka som moren hennes lager. Boken kan tjene som en fin inspirasjon for dens lesere til å tro mer på seg selv, våge å komme videre i livet og oppnå frihet.

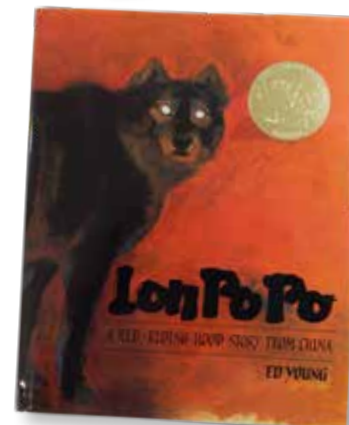
Lon Po Po : A Red-Riding Hood Story from China (1989) – egnet for språknivå B1

Philomel (Penguin Young Readers Group)

Ed Young (tekst og illustrasjoner)

Boken foreligger også på **kinesisk**.

I denne rødhetteversjonen er det i motsetning til originalen snakk om hele tre søstre som er i fare – og ikke bare én liten jente. Dessuten er det moren som skal i vei for å besøke bestemor, og jentene skal dermed være alene hjemme. De får etter hvert besøk av en ulv utkledd som bestemoren. Resten av handlingen viser søstre som med stort mot og skarp intelligens kjemper en kamp mot en listig fiende – ulven. Handlingen i boken foregår i Kina og gir nytt liv til en gammel favoritt.

Rotkäppchen hat keine Lust (2016) – egnet for språknivå A2

Thienemann-Esslinger Verlag

Sebastian Meschenmoser (tekst og illustrasjoner)

Boken er en vittig, livsbejaende, sympatisk og litt frekk nyfortelling av brødrenes Grimms eventyr om rødhetten. Her møter vi en gretten jente som foretrekker en framtid som fryktet røver framfor å lide seg gjennom kjedelige besøk hos sin bestemor. Også ulven finner ut av sitt egentlige kall og viser overfor bestemoren med all tydelighet hva det å være snill går ut på. Det er dette rollebyttet som representerer «det nye», for handlingen ellers byr på en rekke gjenkjennelige elementer.

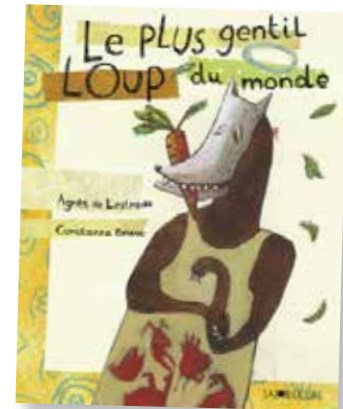
Le plus gentil loup du monde (2005) – egnet for språknivå A2

Editions La Joie de lire

Agnès Lestrade (tekst) og Constanza Bravo (illustrasjoner)

Boken er blant annet oversatt til **spansk, koreansk** og **tysk**.

For bedre tilgang til menneskekjøtt begir ulven i denne boken seg inn til byen. Her støter han snart på en jente. Denne lar seg imidlertid ikke så lett avskrekke og begynner å lekse opp for ulven om kosthold. Ulven overrumpler og lar seg overtale til å bli med til bestemoren etter jentas lovnad om at bestemor har verdens deiligste grønnsakhage. Etter et par dager som vegetarianer sprekker ulven, og alle gårdens kaniner og høner går med – men i det Rødhetten står for tur, overlister hun ulven på finurlig vis. Moralen i historien er at man muligens kan temme ulven, men ulvehungeren er det verre med.

The Cat, the Dog, Little Red, the Exploding Eggs, the Wolf and Grandma's Wardrobe (2014) – egnet for språknivå A2/B1

Words & pictures

Diane (tekst) og Christyan Fox (illustrasjoner)

Boken er blant annet oversatt til **tysk, fransk** og **spansk**.

I denne bildeboken møter vi hovedpersonene som en katt og en hund. Katten driver høytlesing av det klassiske eventyret om Rødhetten, men blir stadig avbrutt av undrende kommentarer og spørsmål fra den overfantasifulle hunden. Hundens ideer til hvordan handlingen kunne ha vært, skaper en ganske så annerledes parallellhistorie med innslag av elementer som for eksempel superhelter, eksplosjoner, superkrefter og laserpistoler.

Un petit chaperon rouge (2009) – egnet for språknivå A1/A2

Actes Sud Junior

Marjolaine Leray (tekst og illustrasjoner)

Boken er blant annet oversatt til **engelsk, spansk, portugisisk og italiensk**.

I denne originale og morsomme versjonen av Rødhette-eventyret, møter vi en lur jente og en naiv ulv som formidler den berømte historien på en uventet måte. Illustrasjonene er enkle, spontane og energiske og med kun tre farger, rødt og svart og hvitt, gir forfatteren og illustratøren liv til dette velkjente eventyret. Adaptasjonen inneholder mye oppfinnsomhet og humor. Bare interaksjonen mellom ulven med den dårlige ånden og den pratsomme uredde Lille Rødhette, er nok til å få de fleste til å le. Den overraskende slutten åpner dessuten for gode klassediskusjoner.

Un petit chaperon rouge de Marjolaine Leray © Actes Sud, France, 2009

Et pourquoi? (2004) – egnet for språknivå A1/A2

Pastel-École Des Loisirs

Michel Van Zeveren (tekst og illustrasjoner)

Boken foreligger også på **spansk**.

Van Zeverens lille Rødhette er ikke spesielt sjenert, men heller ekstremt nysgjerrig. Hun har bare to ord å komme med: - og hvorfor? Mange vil sikkert kjenner seg igjen i møte med «hvorfor-det-alderen» og vil kanskje også sympatisere med ulven som ikke klarer å takle den voldsomme spørrelysten. Hvorfor vil ulven spise henne? Hvorfor er han sulten? Hvorfor vil jegeren drepe ham? Hvorfor, hvorfor, hvorfor? Historien er komisk og annerledes og egner seg for språklig arbeid med blant annet begrunnelser. For ressurser til boken, se «La classe de Ludivine».

Que d'émotions chaperon ! (2017) – egnet for språknivå A2/B1

Frimousse

Richard Marnier (tekst) og Aude Maurel (illustrasjoner)

Boken foreligger også på **russisk**.

Glad, redd, sint, trist, stolt... Richard Marnier og Aude Maurel har valgt å fortelle oss historien om Rødhette gjennom følelsene hennes. På oppslaget venstre side finner man eventyrets opprinnelige tekst og en tilhørende illustrasjon i rødt. Mens høyre side, i full-format, viser Rødhettes uttrykksfulle ansikt. Uttrykket endrer seg fra side til side alt etter historiens forløp. Portrettbildet appellerer til lesernes empati og gir anledning til å sette ord på følelser, noe som er viktig både å kunne uttrykke på målspråket og i livet ellers. I klasseromssituasjonen kan det være morsomt å etterligne de ulike ansiktsuttrykkene.

Red Riding Hood and the Sweet Little Wolf (2013) – egnet for språknivå A1

Tiger Tales

Rachel Mortimer (tekst) og Liz Pichon (illustrasjoner)

En liten ulveunge blir sent ut i skogen for å samle ingredienser til middag – og på listen står en jente i rød kappe! Men den lille ulven fasineres av den jenta og historien hun leser, av bestemors fine klær og parfyme – helt motsatt av hva mamma og pappa ulv prøver å oppdra datteren til. Men Rødhette vet råd, og sammen kommer de frem til en kreativ løsning på problemet. Boken er et alternativ til den klassiske versjonen av eventyret, som yngre barn kan finne noe voldsom. Her er perspektivet plassert hos ulveungen, som kommer opp i et dilemma fordi hun jo også ønsker å gjøre foreldrene til lags. Hvem vil vel ikke være et lydlig barn?

Betsy Red Hoodie (2010) – egnet for språknivå A2

Harper Collins Publishers

Gail Carson Levine (tekst) og Scott Nash (illustrasjoner)

Det mest iøynefallende ved denne boken er de fantasifulle og rike illustrasjonene som kan sies å representere en egen historie i historien. Dessuten er en stor del av handlingen fortalt gjennom tekstbobler – som vittige kommentarer fra sauene som Betsy Red Hoodie passer. Hun er nemlig sauegjeter, og ulven er hennes gode venn som hjelper henne i dette arbeidet. Men kan hun stole på at han ikke løper i forveien og skader bestemor, nå som Betsy endelig er blitt stor nok til å besøke bestemor alene? Betsy velger å tro på det gode i mennesket (ulven). Og det er kanskje også bokens moral?

Little Red Riding Hood – A Newfangled Prairie Tale (1998) – egnet for språknivå A2

Aladdin Picture Books

Lisa Campell Ernst (tekst og illustrasjoner)

I denne versjonen av det kjente eventyret møter vi en modig og sterk Rødhette, en real «tomboy» som trækker i vei på sykkelen sin på vei med muffins og limonade til bestemor – en travel, traktorkjørende bondekone på prærien. Den deilige duften av nybakte kaker får snart ulven på sporet. Men Rødhette lar seg ikke skremme, hun bare avfeier ham, og det eneste han får vite er at muffinsene er bakt etter bestemors hemmelige oppskrift. Den vil han ha! Han skynder seg til bestemors hus for å stjele oppskriften. Men her nytter det ikke å komme å tro at bestemor lar seg lure – hun tar styringen!

Revoluting Rhymes (1982) – egnet for språknivå A2/B1

Penguin

Roald Dahl (tekst) og Quentin Blake (illustrasjoner)

Boken er oversatt til mange språk, blant annet **fransk, finsk, italiensk, koreansk, portugisisk, spansk og tysk.**

Roald Dahl hadde selv og skapte stor moro for andre med ordspill og morsomme rim, og fantasien hans kjenner ingen grenser. I *Revoluting Rhymes* har han lagd nye og overraskende varianter, nærmest parodier, av seks tradisjonelle eventyr – alle i verseform. Historien om Rødhette følger for så vidt kjent handlingsmønster, men som i mange andre av Dahl sine historier, møter vi også her en handlekraftig og smart jente. Hun trenger slettes ikke noen hjelp fra jegeren for å takle den morderiske ulven som har slukt bestemor. Neida, hun trekker frem en skyter fra underbuksene og ordner saken helt selv. Og hevnen er søt – for hvem møter vi nå i skogen? Jo, en Rødhette kledd i den varmeste ulvepels!

Fotnoter

¹Se Fremmedspråksenterets nettside under *Metodiske tips for leseferdigheten* – etter

²Se Fremmedspråksenterets nettside under *Metodiske tips for leseferdigheten* – etter

³Se Fremmedspråksenterets nettside under *Metodiske tips for muntlige ferdigheter* – lytting

⁴Se Fremmedspråksenterets nettside under *Metodiske tips for leseferdigheten* – underveis

⁵Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment

